

néha több számban is egymásután — a tejmunkásképző tanfolyamok felvételi hirdetésnyét, az állami ménesek fedeztetési díjskáláját, az operaházi vitrinek bérleti szabályait, az állami erdei facsemeték kiszolgáltatási feltételeit, valamint azt az egész ország közönségét élénken érdeklő hirt, hogy kit neveztek ki valamely hatóság „egyéb altisztjé!” Eltűnődhetünk közben azon is, hogy egymillió koronás adományt, mely köszönő leirat közzététele nem kerül-e egymagában többbe egymillió koronánál. Ezek után önként felmerül a kérdés, nem lehetne-e külön hozni a rendeleteket — naponta — a Törvénytár és a szanalási rendeletek könnyen áttekinthető, eltehető formátumában, a főlap egyéb tartalmát átvinni a melléklapra és ennek megfelelően leszállítani a főlap előfizetési árát? *Vági.*

Ügyvédség.

A bírósági ügyvitel módosításáról szóló 31.600/925. I. M. rendelet egyike megint azoknak az intézkedéseknek, melyek a takarékosagra és a pénzügyi egyensúly helyreállítására hivatkozva igyekeznek a peres eljárást és a bírósági ügykezelést „egyszerűsíteni.”

A perrendtartási novella a jogorvoslatok megszorításával és a szóbeliség és közvetlenség, valamint a pontos jegyzőkönyvvezetés elvének áttörésével igyekszik ezt az egyszerűsítést elérni. Az itt említett ügyviteli rendelet pedig az értesítési idő megszorításával, a feleknek az iratokba való betekintési jogának korlátozásával akarja a bíróságot tehermentesíteni.

A szanalás, a takarékoság következményeit kétségtelesen nem lehet figyelmen kívül hagyni és így a tanácsrendszer feladása és a perorvoslatok megszorítása bár fájdalmas, de szükséges intézkedések. Ezzel szemben azonban az elsőbírósági eljárás alapossága és garanciái lennének megerősítendőek.

A perrendtartás gyorsasága és jósága teszi az anyagi jogot élővé, ott dől el, hogy van-e az országban jobbiztonság és konszolidált jogélet. Rossz perrendtartás, felületes és hiányos ténykivizsgáláson alapuló jogszolgáltatás mellett a legideálisabb anyagi jogszabály is csak írott malaszt marad. Az anyagi jog jelenlegi átmeneti, fejlődési korában, a rendeletjogalkotás megduzzadása és a pénzértéktelenedés és egyéb a háboru és forradalmak, a rendkívüli viszonyok folytán még csak most kijegecesedő, fluktuáló joggyakorlat idején még fontosabb, hogy a perrendtartás szabályai betartassanak és a bírói eljárás a jogkereső közönség részére kellő garanciákkal legyen körülveve.

A perrendtartási novella „leépíti“ a szóbeliséget és közvetlenséget és egyuttal megszorítja a perorvoslatokat, tehát csökkenti az elsőbírói eljárás alaposságát és egyuttal az ítéletek megváltoztatásának lehetőségét is. Az ügyviteli rendelet egy másik igen fontos, nehezen elért elvet tör át, a feleknek azt a jogát, hogy a bírósági eljárás előttük mindig nyilvános legyen, hogy mindenről tudjanak, ami a saját ügyükben történik. Már pedig különösen a polgári eljárásban a tárgyalási elv mellett a feleknek értesültsége fontos segítője a bíróság ténymegállapító munkájának.

A rendelet, úgy látszik, abból indul ki, hogy az ügyvédek és a felek felesleges értesítéskérésekkel terhelik az irodáknak munkával ugyis tulhalmozott személyzetét. Kétségtelen, hogy ma több az értesítéskérő fél, mint azelőtt, azonban sajnos, ez a mai túlterhelt bírósági személyzet munkája mellett szükséges is. A lelkiismeretes ügyvédnek ma kötelessége minden esetben ellenőrizni, hogy a kézbesítés rendben megtörtént-e, mert egyébként a sokáig várt tárgyalási határnapon értesül arról, hogy alperest visszajelentették, sokszor címelírás miatt a vétiven, vagy mert az idézést ki nem adták, vagy az alperesi keresetpéldányt felperesi ügyfél kezéhez kézbesítették. A végrehajtási kérvények elintézésének sürgetése ma nem felesleges zaklatása a bíróságnak, hanem a követelés behajthatóságának, a jog érvényesítésének szükséges eszköze. Megtörténik, hogy a kérvény napokig nem kerül a külön irodába sem. Hogy még irattári szerelés is szükséges legyen, attól mentsen meg az Isten. Ily körülmények között, ha a bíróság a felek ellenőrző és segítő tevékenységét, mely éppen az értesítésadással kapcsolatos, elutasítja, akkor ez a hitélet súlyos megrendülését, az viszont az egész jogélet bizonytalanságát vonja maga után. A jó jogszolgáltatás különösen súlyos gazdasági viszonyok mellett az egyedüli, mely a gazdasági és jogi konszolidációt elősegíti.

Az értesítőlap árának felemelése antiszociális intézkedés, mert a kisebb ügyek el nem bírják és így éppen a szegényebb emberek ügyeinek gondos elintézését nehezíti meg.

Az értesítési idő megrövidítéséhez hozzájárul a központi kir. járásbírói elnökének intézkedése, mely a rendeletben egy órára szabott ingyenes értesítési időt reggel 8—9 óráig állapítja meg. A rendelet a főljstromiroda értesítési idejét maga szabja meg délelőtt 9—11 óra közt. Eltekintve attól, hogy a tárgyalások 9 órakor kezdődnek és az ügyvéd ugyis eljárásokkal, tárgyalásokkal délután 2—3 óráig el van foglalva, délután pedig az irodában tevékenykedik, ok nélküli, ügyvédellenes intézkedés azt kívánni, hogy már 8 órakor a bíróságnál legyen. Azonkívül, ha az iratot nem találja, a főljstromban csak 9 óra után kap értesítést annak hollétééről

és így azután csak másnap folytathatja a külön irodában az irat kutatását. Az irattárban a kézbesítési nehézségek miatt olyan nagy a torlódás, hogy két jogerő megállapítása sokszor az egész értesítési időt veszi igénybe, úgy hogy aznap már a külön irodában értesítést nem kaphat. A kezelő személyzet nyugodt munkája szempontjából is kívánatosabb lenne, ha reggel friss erővel végeznék az érdemleges munkát és dél felé folytatólagosan lenne az ingyenes és tudakozó lappal való értesítésadás (pl. 11—12-ig és 12—1-ig.)

A takarékoság követelte létszámcsoökkentés és egyszerűsítés feltételezi a felek segítőmunkáját, szükséges, hogy a felek a saját érdekükben a bírósági személyzetet feleslegesen ne zaklassák, de viszont a bíróságoknak is örömmel kell fogadni, meg kell könnyíteni a felek tevékenységét, mert hiszen a bíróság és a fél munkájának harmóniában kell lenni, ki kell egészíteni egymást, hogy csekély anyagi eszközeinkkel az igazságszolgáltatás relatív jósága elérhető legyen.

ifj. dr. Szigeti László.

Eljárási költségek késedelmes fizetése. A romló korona időszakában különösen méltánytalan volt a bírói gyakorlatnak az az elve, mely a jogerősen megítélt követelés járulékeinak, köztük a perköltségeknek valorizációját megtagadta, még akkor is, ha az alapkövetelés teljes mértékben valorizáltatott. Így még nyilván rosszhiszemű késedelem esetén is, felperesi ügyvédnek gyakran kellett a pénzürték további romlása révén a hosszadalmas felelbiteli, majd végrehajtási eljárás folyamán súlyos veszteségeket szenvednie. Csekélyebb mértékben ugyan, de ma is fennáll ez az anomália, mert míg a tőkekövetelés késedelmes kiegyenlítését a késedelmi kamat, ha fogyatékos módon is, de némi joghátránnyal sújtja, addig az adós, ki a tőkét megfizette, a kamat és költség kiegyenlítésével egészen az árverés napjáig késlekedhet, anélkül, hogy ezért a felperes képviselőjének bármilyen rekompenzációban lenne része. A végrehajtás során az ügyvéd részére megállapított díjak annál kevésbé tekinthetők ily kártalanításnak, mert nemcsak nem haladják túl a végrehajtás körül kifejtett munkának tényleges egyenértékét — sőt többnyire csekélyebbek annál, — hanem igen gyakran nem is ugyanaz az ügyvéd folytatja le a végrehajtást, ki a felperest a perben képviselte.

Az ügyvéd munkájának ily devalválása pedig, jól tudjuk, egészen ségtelen jelenség nemcsak a méltánytalanságnál fogva, mely benne rejlik, hanem azért is, mert sok ügyvédet arra készítet, hogy az ügyek vitelét csak előleg felvétele mellett vállalja és másfelől előidézzi önkénytelenül is azt, hogy az ügyvéd kevesebb figyelmet s ügybuzgalmat fordít azokra az ügyekre, melyek lebonyolítása természetüknél fogva hosszabb ideig tart, hiszen ugyanis csak csekélyebb hányadát kapja meg munkája értékének s inkább a rövid idő alatt befejezhető ügyekkel foglalkozik.

Az az elméleti megfontolás, hogy a járulékokat ujjabb járulékok nem kísérik, főleg az ügyvédi költség tekintetében azért nem helyes,